

Bakgrunn for vedtak

Gjerdesåna kraftverk

Vindafjord kommune i Rogaland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Gjerdessa kraftverk SUS
Referanse	201205869-17
Dato	17.03.2016
Notatnummer	KSK-notat 29/2016
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Mathilde Berg

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Gjerdesåna kraftverk SUS har søkt om tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Gjerdesåna kraftverk i Vindafjord kommune i Rogaland fylke. Det er planlagt bygging av et elvekraftverk uten reguleringsmuligheter. Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på 2,5 km² i et 335 meter høyt fall mellom kote 360 og 25. Det er planlagt installert effekt på 1,65 MW, og årlig middelproduksjon er beregnet til 3,95 GWh. Minstevannføringen er foreslått til 10 l/s gjennom hele året, fordelt på 5,6 l/s i Gjerdesåna og 4,4 l/s i Døldå. Produksjonen planlegges tilknyttet nettet gjennom en 250 meter lang 22 kV jordkabel som skal kobles til en eksisterende 22 kV kraftledning like ved kraftstasjonen.

En utbygging av Gjerdesåna kraftverk etter omsøkt plan vil gi om lag 4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er noe under gjennomsnittet for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2013-15) har NVE klarert drøyt 2,0 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative virkninger for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Vindafjord kommune er positive til at det gis konsesjon til Gjerdesåna kraftverk, og skriver at kraftverket er planlagt i et område som ikke er av stor interesse for friluftsliv. Videre påpeker kommunen at kraftverket vil bidra til økt kraftproduksjon og bedre kraftforsyning i området.

Fylkesmannen i Rogaland påpeker at Gjerdesåna og Døldå er bratte elver med varierende vannføring, som i perioder kan tørke helt ut. Disse forholdene gjør at bekkene ikke er levelige habitat for fisk, ål eller elvemusling. I følge Fylkesmannen er det ikke kjente sårbare eller truede arter eller naturtyper i tiltaksområdet. Fylkesmannen viser til at fossen i elven Døldå vil forsvinne som en følge av tiltaket. De viser til at fossen har betydning for landskapets karakter og opplevelsesverdi, og påpeker at det derfor er viktig å ha fokus på landskapstilpasning under oppføringen av kraftverket. Fylkesmannen er positive til tiltaket, og anmoder NVE om å stille krav om minstevannføring i henhold til søknad.

Rogaland fylkeskommune viser til at det ikke er registrert automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet, og potensialet for funn vurderes som lavt. Fylkeskommunen konkluderer med at tap av INON og sterkt redusert vannføring er det som har størst negativt konfliktnivå i denne saken, men at konfliktnivået ellers er gjennomgående lavt. Fylkeskommunen anbefaler en utbygging av Gjerdesåna kraftverk.

Haugaland Kraft er områdekonsesjonær og bekrefter at det er nettkapasitet for tilknytning av 1,65 MW til eksisterende 22 kV-ledning i området

Statens vegvesen skriver at Gjerdesåna kraftverk ikke er planlagt langs riks- eller fylkesvei, men at kraftstasjonen er planlagt like nordvest for fv. 46. De påpeker derfor at dersom det skal etableres en ny adkomstvei, eller om bruken av eksisterende avkjørsel skal utvides, må det søkes Statens vegvesen om dette. Det må videre søkes om eventuelle tiltak innenfor byggegrensen til fylkesveien.

Direktoratet for mineralforvaltning opplyser om at tiltaket ikke kommer i konflikt med bergrettigheter eller kjente mineralske forekomster.

Etter NVEs vurdering vil en utbygging av kraftverket være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. Når det gjelder negative virkninger, legger NVE mest vekt på at fossen i Døldå vil få mindre vannføring, og dermed bli redusert som landskapselement. Redusert vannføring vil føre til at fossen i Døldå blir mindre markert, og til tider ikke synlig, når det er lav vannføring.

NVE mener at slipp av minstevannføring vil kunne ivareta noe av fossens karakter. Etter vårt syn er det viktigst å bidra til å opprettholde noe vann i Døldå, og spesielt i sommersesongen. Vi mener derfor at dersom all minstevannføring slippes i Døldå i perioden mai til desember, vil dette gi størst nytte samlet sett, og ulempene ved en utbygging vil etter vårt syn være små.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Gjerdesåna kraftverk SUS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Gjerdesåna kraftverk, med overføring av Døldå. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	7
NVEs vurdering	10
NVEs konklusjon	16
Forholdet til annet lovverk	17
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	18
Vedlegg	20

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Gjerdesåna kraftverk SUS, datert 23.6.2015:

«Søknad om konsesjon for bygging av Gjerdesåna kraftverk

Gjerdesåna kraftverk SUS ønsker å nytte vassfallet i Gjerdesåna og Døldå i Vindaffjord kommune i

Rogaland fylke, og søker med dette om følgende løyve:

I Etter vannressursloven, jf. § 8, om løyve til:

- *å byggje Gjerdesåna kraftverk*
- *å overføre vatn frå Døldå til Gjerdesåna*

II Etter energiloven om løyve til:

- *bygging og drift av Gjerdesåna kraftverk, med tilhøyrande koplingsanlegg og kraftliner som skildra i søknaden. Det søkes ikkje om anleggskonsesjon.*

Gjerdesåna kraftverk, omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ (inkl. overføring)	Overføring
Nedbørfelt*	km ²	2,5	1,1
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	6,4	2,8
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	79	79
Middelvannføring	l/s	198	87
Alminnelig lavvannføring	l/s	8,6	3,8
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	8,6	3,8
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	8,6	3,8
Restvannføring **	l/s	78	55
KRAFTVERK			
Inntak	moh.	360	465
Magasinvolym	m ³	120	2
Avløp	moh.	35	360
Lengde på berørt elvestrekning	m	1200	1500
Brutto fallhøyde	m	325	
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,62	
Slukeevne, maks	l/s	500	250
Minste driftsvannføring	l/s	5	
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	10	4,4
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	10	4,4
Tilløpsrør, diameter	mm	500	400
Tunnel, tverrsnitt	m ²	NA	
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	1200	
Overføringsrør/ lengde	m		600
Installert effekt, maks	MW	1,35	
Brukstid	timer	2926	

PRODUKSJON ***

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	2,95	0,9
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	1,0	0,3
Produksjon, årlig middel	GWh	3,95	1,2

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	14	2,7
Utbyggingspris	kr/kWh	3,54	2,25

*Totalt nedbørfelt, inkl. overføringer, som utnyttes i kraftverket

**restfeltet sin middelvannføring like oppstrøms for kraftstasjonen.

*** Netto produksjon der foreslått minstevannføring er trukket fra

Overføringen er inkludert i tallene i hovedalternativet

Gjerdessa kraftverk, elektriske anlegg
GENERATOR

Ytelse	MVA	1690
Spenning	kV	0,69

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	1800
Omsetning	kV/kV	0,69/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	m	250
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Søker, Knut Erik Gjerde, eier eiendommen og fallrettighetene der hovedinntaket, kraftstasjonen og nettilknytningen er planlagt å ligge. Andre deler av prosjektet, herunder arealet for overføringsrøret, er ifølge søknad planlagt på et areal som er eid av et sameie mellom gnr. 12,8, 129 og 136. Fallet i Døldå tilhører gårdsnummer 31.

Eiendomsforhold

Gnr.136/B.nr.1,2 og 3	Knut Erik Gjerde
G.nr.128, 129 og 136	Sameie, se nedenfor
G.nr.31/B.nr.5 og 18	Bjørn Ihle
G.nr31/B.nr.2	Svein Helge Ihle

Sameiet består av;

G.nr.128/B.nr.1 og 13	Egil Magne Leifsen
G.nr.128/B.nr.2	Torunn Blikra
G.nr.129/B.nr.1	Johannes Mæland
G.nr.129/B.nr.2	Jan Kåre Rødde
G.nr.129/B.nr.3	Leif Halvor Bakkevold
G.nr.136/B.nr.4	Øystein Apeland

Beskrivelse av området

Det planlagte kraftverket er knyttet til den nederste delen av elva Gjerdesåna, med kraftstasjonen planlagt plassert ca. 100 meter nord-nordvest fra Gjerdedalsvatnet og ca. 40 meter nord for Fylkesvei 46. Fylkesvei 46 går langs nordsiden av Gjerdesdalsvatnet mellom Vats og Sandeid.

Elvene Gjerdesåna og Døldå renner begge i nord-sør retning ned fra høgda i nord, med bl.a. Døldarheiene i øst og Vardafjell i nord. Høgda er kupert med myrer og småvann, og nedslagsfeltet strekker seg opp til ca. 730 moh. Gjerdesåna har ingen større fossefall, men Døldå har et fossefall som er synlig fra Fylkesvei 46. Rundt selve fossen er landskapet åpent, med lite vegetasjon og fjell i dagen. Øverste del av Gjerdesåna og Døldå har relativt slakt fall, med et litt brattere parti på midtpartiet. Overføringstraseen er planlagt å ligge oppe på høgda, hvor vegetasjonen stort sett er myr, mose og lyng, og bjørkeskog ned mot Gjerdesåna.

Terrenget flater ut i den nederste delen av Gjerdesåna, der hvor kraftstasjonen er planlagt. Gjerdesåna er kalkfattig, og den varierende vannstanden og bratte fossefall gjør elva ulevelig for fisk.

Vegetasjonen i utbyggingsområdet er dominert av nøysom vegetasjon og trivielle arter, og i øvre del av lia er det mye bjørkeskog, blåbærmark og fattigmyr. Lavfloraen i området oppgis å bestå av trivielle arter. Mosefloraen i influensområdet er nøysomme og forsuretolerante arter.

Øst for Gjerdesåna, på andre siden av elva for den planlagte rørgata, er det etablert en traktorvei som ender på ca. 150 moh. På nordvestsiden av Gjerdesdalsvatnet, ca. 50 meter sør for den planlagte kraftstasjonen, går Fylkesvei 46. Den eneste bosetningen i nærheten av influensområdet er to tun, med til sammen 10-15 bygninger. Tunet til søker ligger rett ved rørgatetraseen, og det andre tunet ligger ca. 250 meter sørvest for den planlagte kraftstasjonen.

Det går kraftledninger på begge sider av Gjerdesdalsvatnet. I området rundt den nederste delen av rørtraseen er det jordbruks- og beiteareal.

Det er søkt Vindafjord kommune om tillatelse til å etablere skogsbilvei til setra til utbygger, som er planlagt å gå i lia på vestsiden av Gjerdesåna. Det er eksisterende vei et stykke oppover lia, men utbygger ønsker å forlenge veien opp til inntaket til det planlagte kraftverket. Det er videre planlagt å lage en bro over elva fra den gamle veien til den nye. Veien vil bli på ca. 850 meter, og søker ønsker å legge veien over inntaksdammen.

Teknisk plan

I søknaden som ble sendt på høring var planene som følger;

Overføringer

Den planlagte utbyggingen vil bestå av en overføring av elven Døldå til Gjerdesåna via et 400 mm rør. Overføringsinntaket er planlagt på kote 465, og overføringsrøret får en lengde på 600 meter, i retning

sør-sørvest ned til hovedinntaket i Gjerdesåna, på kote 360. Det opplyses i søknaden om at det ca. 80 meter sør-vest for overføringsinntaket vil bli nødvendig å sprengre en mindre grøft gjennom en liten fjellrygg. Overføringsrørene vil bli dekket med masser fra traseen, og er planlagt med en kapasitet på ca. 250 l/s.

Inntak

Hovedinntaket er planlagt på kote 360 i det eksisterende elveløpet i Gjerdesåna, og inntaksdammen er planlagt å ligge i elveleiet. Det vil bli støpt en tverrmur med forankring i fast fjell på begge sider. Tverrmuren blir ca. åtte meter lang, og inntil tre meter høy. Inntaket er planlagt å gå ti meter fra tverrmuren og inn i dalen, med et volum på ca. 120 m³. Dammen vil ha overløp mot eksisterende elveløp. Konus, inntaksrist, ventil, lufterør og rør for slipp av minstevannføring vil bli installert i kummen. Det er planlagt vei over inntaksdammen.

Vannvei

Fra inntaket på kote 360 vil rørgata legges på vestsiden av elva ned til kraftstasjonen på kote 35. Rørgatetraseen er planlagt å gå i duktile stålrør, i et jevnt skrånende terreng. Rørgata blir ca. 1200 meter lang og skal være nedgravd hele på strekningen.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt på kote 35, på sørvestsiden av Gjerdesåna, ca. 40 meter fra Fylkesvei 46, og ca. 110 meter fra utløpet i Gjerdesdalsvatnet. Terrenget flater ut i nedre del av rørgatetraseen, og kraftstasjonsområdet ligger på relativt flat skogsmark. Grunnflaten til bygningen vil være på ca. 70 m², med et parkeringsareal på ca. 50 m² utenfor. Det er planlagt en Pelton-turbin med 1,35 MW installert effekt. Kraftstasjonen planlegges bygget med fundament av massiv betong og vil bli utformet i tråd med lokal byggeskikk. Det planlegges vinduer i gavlen, slik at besøkende kan studere prosessen inne i kraftstasjonen.

Nettilknytning

Anlegget er planlagt å knyttes til eksisterende 22 kV kraftledning i området. Det må da etableres en ca. 250 meter lang jordkabel fra kraftstasjonen og nordover, opp langs Gjerdesåna, over landbruksareal og opp til Haugaland Kraft AS sin nettstasjon 31027 for 22 kV luftledning ved Gjerde.

Veier

Fylkesvei 46 passerer 40 meter sør for den planlagte kraftstasjonen. I følge søker er det planlagt å lage en kort adkomstvei til kraftstasjonen, som skal muliggjøre transport av utstyr og materiale under byggearbeidene og vedlikehold.

Det er søkt Vindafjord kommune om tillatelse til å etablere skogsbilvei til setra til søker. Veien skal gå i lia på vestsiden av Gjerdesåna. Det er eksisterende vei et stykke oppover lia, men søker ønsker å forlenge denne opp til inntaket til det planlagte kraftverket. Det er videre planlagt å lage en bro over elva fra den gamle veien til den nye. Veien vil bli på ca. 850 meter, og søker ønsker å legge veien over inntaksdammen.

I følge søker er det ikke nødvendig med vei videre fra inntaket og opp til Døldå, da terrenget her er slik at det er mulig å kjøre uten vei. Det opplyses om at de under anleggsarbeidet vil bruke samme trasé når maskiner skal fraktes opp til anleggsområdet for overføringsinntaket og overføringsrørene.

Massetak og deponi

Det oppgis i søknaden at masser fra graving langs rørgata og kraftstasjonen vil bli tilbakeført i grøft og over rør, og benyttet til etablering av adkomstveien. Det oppgis videre at det kan bli behov for tilkjørte sorterte masser, og at disse vil transporteres inn fra godkjente massetak i området.

Arealbruk

Utbyggingen vil totalt beslaglegge cirka 13,7 daa, fordelt på overføringsrør (2,4 daa), inntaksområde (0,1 daa) rørgate (4,8 daa) veier (2,55 daa), kraftledning (3,7 daa) og kraftstasjon (0,12 daa).

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I arealdelen til kommuneplanen ligger tiltaksområdet i et LNF-område.

Andre planer og verneområder

Det fremgår av søknaden at det ikke er noen verneområder i direkte tilknytning til Gjerdesåna. Gjerdesåna er ikke behandlet i Samlet plan for vassdrag, og er ikke med i verneplan for vassdrag.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter, interesseorganisasjoner, og berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 29.10.2015 sammen med representanter for søker og Vindafjord kommune. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Vindafjord kommune skriver i brev av 25.8.2015 at Gjerdesåna kraftverk er planlagt i et område som ikke er av stor interesse for friluftsliv. Videre påpeker kommunen at kraftverket vil bidra til økt kraftproduksjon og bedre kraftforsyning i området. Kommunen finner det også positivt at en ev. utbygging vil gi inntekter til grunneier, og styrke livsgrunnlaget til de gårdsbrukene som er engasjert i utbyggingen. Vindafjord kommune er positive til at det gis konsesjon til Gjerdesåna kraftverk.

Fylkesmannen i Rogaland skriver i brev av 10.9.2015 at planområdet er avsatt som LNF-område i kommuneplanen, med hensynssone «båndlagt for framtidig regulering etter plan- og bygningsloven».

Fylkesmannen påpeker at Gjerdesåna og Døldå er bratte elver med varierende vannføring, som i perioder kan tørke helt ut. Disse forholdene gjør at elvene ikke er levelige habitat for fisk, ål eller elvemusling. I følge Fylkesmannen er det ikke kjente sårbare eller truede arter eller naturtyper i tiltaksområdet.

Fylkesmannen mener at fossen i elven Døldå vil forsvinne som en følge av tiltaket. De viser til at fossen har betydning for landskapets karakter og opplevelsesverdi, og påker at det derfor er viktig å ha fokus på landskapstilpasning under oppføringen av kraftverket.

Fylkesmannen understreker at det er viktig at det i anleggsfasen er fokus på minst mulig forstyrrelser for omkringliggende areal, og at det legges til rette for naturlig revegetering av området etter endt anleggsperiode.

Etter Fylkesmannens vurdering vil ikke Gjerdesåna kraftverk medføre betydelige negative virkninger for naturmangfoldet i tiltaksområdet, og de er positive til tiltaket.

Fylkesmannen anmoder NVE om å stille krav om minstevannføring i henhold til søknad.

Rogaland fylkeskommune, ved Fylkesrådmannen, skriver i brev av 3.9.2015 at Fylkesutvalget i Rogaland har behandlet saken, med følgende enstemmige vedtak;

1. *«Rogaland fylkeskommune tilrår at det gis konsesjon til Gjerdesåna kraftverk i samsvar med søknad av juni 2015.*
2. *Dersom det gis konsesjon, forutsetter Rogaland fylkeskommune at kulturminneinteressene ivaretas i samsvar med bestemmelsene i Kulturminneloven, jfr. saksforelegget.»*

Av saksforelegget fremkommer det at i «Regionalplan for energi og klima» (2010) er det en målsetting at det skal produseres 500 GWh ny vannkraft fram mot 2020 fordelt med 250 GWh på små vannkraftverk og 250 GWh på større kraftverk. En forutsetning for produksjonsmålet er at miljøvirkningene er akseptable.

Fylkeskommunen har videre vurdert søknaden opp mot retningslinjene i «Strategidokument for små vannkraftverk i Rogaland 2014-2020». I vurderingen vises det til at for tap av inngrepsfrie områder (INON) er retningslinjene strenge, og for prosjekt som medfører tap av INON skal fylkeskommunen være svært restriktive med å anbefale en utbygging. Det fremgår av vurderingen at en realisering av Gjerdesåna kraftverk vil medføre tap av 1,3 km² INON, noe som utgjør 20 % av et større inngrepsfritt område. Fylkeskommunen påpeker at tiltaket derfor er i konflikt med retningslinjene når det gjelder tap av INON.

I følge fylkeskommunen, er den største negative virkningen av tiltaket den landskapsmessige påvirkningen av at fossen i Døldå vil få sterkt redusert vannføring. I følge retningslinjene skal fylkeskommunen i vassdrag med fosser med stor landskapsmessig verdi være svært restriktiv med å anbefale en utbygging. Fylkeskommunen har gjort en gjennomgang av kriteriene i retningslinjene, og konkluderer med at Døldå ikke faller inn under kriteriene, men understreker at fossen er et landskapselement av lokal verdi.

Når det gjelder kulturminner, viser fylkeskommunen til at det ikke er registrert automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet, og potensialet for funn vurderes som lavt. Fylkesrådmannen understreker i saksforelegget at eventuelle funn straks må varsles Rogaland fylkeskommune, og at alt arbeid stanses inntil vedkommende myndighet har vurdert funnet, jf. kulturminnelov § 8, 2.ledd.

Fylkeskommunen konkluderer med at tap av INON og sterkt redusert vannføring er det som har størst negativt konfliktnivå i denne saken, men at konfliktnivået ellers er gjennomgående lavt. På bakgrunn av dette, med utgangspunkt i retningslinjene i «Strategidokument for små vannkraftverk i Rogaland 2014-2020», vil fylkeskommunen anbefale en utbygging av Gjerdesåna kraftverk.

Statens vegvesen, region vest, skriver i brev av 7.9.2015 at Gjerdesåna kraftverk ikke er planlagt langs riks- eller fylkesvei, men at kraftstasjonen er planlagt like nordvest for fv. 46.

Statens vegvesen har følgende kommentarer til søknaden;

- Dersom det skal etableres en ny adkomstvei, eller om bruken av eksisterende avkjørsel skal utvides, må det søkes Statens vegvesen om dette.
- Det må søkes om eventuelle tiltak innenfor byggegrensen til fylkesveien. Byggegrensen er 50 meter, og dette gjelder også tiltak som massedeponi, riggområde og oppstillingsplasser.
- En eventuell føring av rørgate eller kraftledning langs vei må ikke komme nærmere vegskulder enn tre meter. Byggegrensen på 50 meter gjelder også her. Dersom tiltakshaver likevel ønsker å føre rør eller ledninger nærmere enn tre meter, eller inn på Statens vegvesen sin eiendom, må dette omsøkes.

Haugaland Kraft er områdekonsesjonær i kommunen og skriver i brev av 9.6.2015, vedlagt søknaden, at de er forespurt muligheter for nettilknytning av Gjerdesåna kraftverk på 1,65 MW. Haugaland kraft har foretatt nettberegninger og konkluderer med at det er nettkapasitet for tilknytning av 1,65 MW til eksisterende 22 kV-ledning i området. De skriver videre at ved bygging av Gjerdesåna kraftverk vil det være behov for en ny 22 kV-ledning, eller en kabelavgreining frem til kraftverket. Haugaland Kraft understreker at ved tilknytning av ev. flere kraftverk på samme 22 kV-ledning, vil forholdene rundt nettkapasitet kunne endres. Tillatelsen er derfor gitt med en tidsbegrenset varighet på inntil 1 år fra uttalelsens dato.

Direktoratet for mineralforvaltning skriver i brev av 3.9.2015 at de ikke har noen merknader til søknaden om Gjerdesåna kraftverk, da det ikke kommer i konflikt med bergrettigheter eller kjente mineralske forekomster.

Direktoratet mener det er en svakhet ved søknaden at mineralske forekomster ikke er sjekket ut, og de påpeker at temaet faller inn under kapittel 3, «Verknader for miljø, naturressursar og samfunn».

Gjerdesåna kraftverk SUS skriver i brev av 12.10.2015 at de oppfatter høringsinstansene som positive til prosjektet, og at det kun er fossen i Dølda og virkninger for INON som trekkes frem som negative virkninger i uttalelsene.

Når det gjelder fossen i Dølda, viser tiltakshaver til at de har fokus på å vurdere fossens synlighet under ulike vannføringer. Det skal ha blitt målt vannmengde i en langt større utstrekning enn det som er vist i konsesjonssøknaden. Søker skriver at resultatene viser at fossen er like synlig og omfangsrik ved 30 l/s som ved 200 l/s. Begge elvene er flombekker som blir store ved mye nedbør, og som reduseres forholdsvis fort når nedbøren avtar.

Når det gjelder virkninger for INON, presiserer tiltakshaver at området oppe på fjellet består av fem sameier. I kommuneplanen ligger alle sameiene innenfor en godkjent kommunal reguleringsplan for vindkraftverk. Det skal også være fem hytter innenfor de fem sameiene.

Endringssøknad

Under befaringen den 29.10.2015 ble det påpekt at det planlagte inntaket var utfordrende med hensyn til terrenginngrep. Området rett ovenfor det planlagte inntaket ble derfor befart, og det ble funnet en lokalitet som ble vurdert som vesentlig bedre egnet for inntak. I e-post av 29.11.2015 har søker presentert en ny plan for inntak, og det er ifølge søker avklart at lokaliteten ligger innenfor søkers eiendomsgrenser. Koten for den nye plasseringen av hovedinntaket er fremdeles på 360, som opprinnelig omsøkt. Dette grunnet nye høydemålinger.

Det nye inntaket er planlagt i et område hvor elva flater ut i et parti på 20-30 meter. Langs elva mot sør-vest er det nokså flat stigning opp fra elva, men i øst stiger fjellet på. Tiltakshaver opplyser om at

det er fjell på begge sider av lokaliteten, slik at det vil være enkelt å forankre en demning her. Bassenget vil være på samme størrelse som opprinnelig omsøkt. Når det gjelder rørlengde vil denne også bli omtrent den samme som opprinnelig omsøkt. Det er fortsatt planlagt å kunne kjøre over inntaket.

Ved å flytte inntaket noe lenger opp i Gjerdesåna, vil en mindre bekk som kommer inn i Gjerdesåna ved det tidligere omsøkte inntaket kunne bidra til et større resttilsig i vassdraget.

NVE har lagt denne planen til grunn for behandlingen av søknaden, jf. kartvedlegg bak.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på 2,5 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 0,198 m³/s. I den øvre delen av prosjektområdet vil Døldå overføres til Gjerdesåna via et ca. 600 meter langt nedgravd rør. Effektiv innsjøprosent er på 0,1 %, og nedbørfeltet har ingen breandel. Avrenningen er stabil fra år til år med dominerende vinter- og vårflommer. Laveste vannføring opptrer gjerne om sommeren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er begge beregnet til 8,6 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 8,6 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 0,5 m³/s og minste driftsvannføring 0,005 m³/s. Slukeevnen i overføringen er planlagt til maks kapasitet på 250 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på totalt 10 l/s hele året, fordelt på 5,6 l/s i Gjerdesåna og 4,4 l/s i Døldå. Det overførte vannet vil ikke bli ført tilbake til Døldå, men vil bli sluppet ut i Gjerdedalsvatnet, ca. 500 meter fra der Døldå har sitt utslipp. Ifølge søknaden vil 70 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 253 % av midlere middelvannføring og foreslått minstevannføring på 10 l/s gjennom hele året, vil dette gi en restvannføring på hhv ca. 23 l/s for Gjerdesåna og 55 l/s for Døldå rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 43 dager i et middels vått år. I 21 dager av året vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet i Gjerdesåna vil i gjennomsnitt bidra med 23 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året.

Produksjon og kostnader

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Gjerdesåna kraftverk til 3,95 GWh fordelt på 2,95 GWh vinterproduksjon og 1,0 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 14,0 mill. kr. Dette gir en utbyggingskostnad på 3,54 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik sammenlignet med søkers beregninger.

Naturmangfold

Influensområdet er definert som tiltaksområdet, inkludert elvestrekningen fra planlagte overføringsinntak på kote 465 i Døldå og hovedinntak på kote 360 i Gjerdesåna og ned til kraftstasjonen på kote 35, en enkel skogsvei, elektriske installasjoner og en 100 meter bred sone rundt disse.

Vegetasjon og naturtyper

Det fremgår av rapporten at vegetasjonen i området er dominert av fattige vegetasjonstyper, og terrenget er preget av avrundede fjellformer med bratte sider nedover fjordarmene. Vegetasjonen er oseanisk med mye fattigmyr, og mose på trærne. I den øverste delen av influensområdet er det for det meste bjørkeskog, fattigmyr og lynghei. Lavfloraen er ikke spesielt rik og består av trivielle arter.

På østsiden av Døldå finnes det forekomster av grov lind. Trærne oppgis i miljørapporten å være sterkt mosegrodde. Naturtypen er skilt ut som gammel fattig edelløvskog, og er registrert som en naturtype av lokal verdi. Forekomsten er derfor lokalt viktig, men naturtypen ligger ikke innenfor influensområdet og skal ikke være påvirket av vannføringen i Døldå. Det skal ikke være registrert verdifulle naturtyper innenfor influensområdet, noe også høringsuttalelsen fra Fylkesmannen støtter.

NVE konstaterer at det er registrert en bekkekløft i Gjerdesåna, men denne ligger ovenfor inntaket til det planlagte kraftverket, og vil således ikke bli påvirket av en ev. redusert vannføring som følge av tiltaket.

NVE konstaterer at det ikke er registrert truede naturtyper i området.

Arter

Flora, moser og lav

Det er ikke registrert prioriterte eller rødlistede arter i influensområdet. Mosefloraen i bekkefaret er dominert av nøysomme og forsuretolerante arter, men med innslag av mer basekrevende arter. Potensialet for å finne sjeldne arter vurderes som liten, da skogen, med unntak av et lite område, er ung og svært eksponert for sola, slik at bekkene går tørre.

Fugl og annen fauna

Det er ikke registrert rødlistede fugler eller pattedyrarter i influensområdet.

Fisk og ferskvannsforkomster

Elvene er bratte, med varierende vannføring, og er derfor ikke levelige for fisk over tid. Det er ingen kjente forekomster av rødlistede ferskvannsarter i Døldå eller Gjerdesåna, og elvene er heller ikke egnede leveområder for ål eller elvemusling.

NVEs vurdering av virkninger for naturtyper og arter

Vannføringen i Døldå på nedsiden av inntaksdammen vil bli redusert som følge av kraftutbyggingen. Det er i søknaden forslag om en minstevannføring fra inntaksdammen på 5,6 l/s. Overføringen vil gi 250 l/s til Gjerdesåna. Dersom vannføringen totalt overstiger 500 l/s i Gjerdesåna, vil resten gå som overløp. I perioder med mye nedbør vil det være et mindre bidrag fra restfeltet nedenfor inntaket. NVE

slutter seg til miljørapporten som antar at fuktkrevende moser og annen fuktkrevende vegetasjon i Døldå, og oseaniske moser ved fossene i Døldå, vil gå vesentlig tilbake som følge av overføringen til Gjerdesåna. NVE konstaterer at ingen av de registrerte mosene er rødlistede, og at ingen viktige naturtyper vil bli påvirket som følge av dette.

NVE har vektlagt at det i liten grad er registrert rødlistede arter eller naturtyper i influensområdet, og at arts mangfoldet er begrenset til vanlige og utbredte arter. Potensialet for funn er vurdert til liten. Etter NVEs vurdering vil tiltaket kunne medføre virkninger for naturmiljøet i hovedsak i form av redusert vannføring og forstyrrelseeffekter i anleggsfasen.

I endringssøknad av 29.11.2015 ønsker søker å flytte inntaket noe lenger opp i Gjerdesåna. En mindre bekk som kommer inn i Gjerdesåna ved det tidligere omsøkte inntaket vil da kunne bidra til et større resttilsig i vassdraget. Etter NVEs vurdering er det viktig å bidra til å opprettholde noe vann i Døldå, spesielt om sommeren da det er lavest vannføring i vassdraget. Vi mener derfor at dersom all minstevannføring slippes i Døldå i perioden mai til september vil dette gi størst nytte samlet sett, herunder med hensyn til ivaretagelse av naturverdiene i Døldå.

NVE forventer at det ved en eventuell konsesjon vil legges til rette for revegetering etter anleggsarbeidet er avsluttet. Virkningene for naturtyper og arter vil etter NVEs vurdering bli liten i driftsfasen.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Gjerdesåna kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, og forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser og NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 14.1.2016. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Gjerdesåna kraftverk finnes det ingen kjente rødlistede arter eller naturtyper. En eventuell utbygging av Gjerdesåna kraftverk, med overføring fra elva Døldå, vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett på virkningen fra Gjerdesåna kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. I Vindafjord kommune er det allerede etablert mange kraftverk, hvorav det nærmeste er Blikraåna minikraftverk som ligger 3,2 km nordvest for Gjerdesåna. Nord for Blikraåna ligger Aurdal kraftverk. Døldarheia vindkraftverk, ca. 2 km øst for tiltaksområdet, fikk avslag på søknad om konsesjon fra NVE i 2014, med endelig avslag fra OED i 2015. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Store sammenhengende naturområder med urørt preg

Fylkeskommunen påpeker at tiltaket er i konflikt med retningslinjene i «Strategidokument for små vannkraftverk i Rogaland 2014-2020», når det gjelder tap av inngrepsfrie naturområder.

NVE konstaterer at de øvre delene av tiltaksområdet er lite preget av tekniske inngrep. Overføringsinntaket og deler av overføringsrøret er planlagt innenfor et større sammenhengende naturområde med urørt preg. NVE legger imidlertid vekt på at tiltaket ligger i utkanten av det sammenhengende naturområdet, og at de største endringene av det urørte preget skjer i den delen av dalen som er nær bebyggelse. Endringene vil i størst grad merkes nær selve elva, og vil være knyttet til at vannføringen blir lavere enn tidligere. Sporene etter rørgata og den midlertidige veien vil på sikt bli små, og inntaket vil i liten grad være synlig på avstand. Etter NVEs vurdering vil området i stor grad fortsatt fremstå som urørt etter en eventuell utbygging, både med hensyn til landskap, friluftsliv og naturmiljø.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Døldå og Gjerdesåna inngår ifølge Nasjonalt referansesystem for landskap (Skog og landskap, 2005) i landskapsregion 22 – Midtre bygder på Vestlandet, med underregion 22.4 - Etnefjorden/Vindafjorden. Landskapet er preget av store fjorder og bratte vassdrag med høy vannføring. Gjerde ligger i en dal, med bratte fjellsider i både nordvest og sørøst. Gjerdesåna har et bratt fall fra der hovedinntaket er planlagt og ned til kraftstasjonen. Fra overføringsinntaket og ned til hovedinntaket er fallet noen slakere. Fossen i Døldå er godt synlig fra Fylkesvei 46 når du kommer fra Sandeid. Fossen går for det meste over glattskurte berg og renner ut i Gjerdalsvatnet. Både sommer og vinter er det perioder med lav vannføring i vassdraget, og da er fossen lite synlig.

I følge søknaden er det lite ferdsel i området rundt Gjerdesåna og Døldå, og det er ingen turstier i terrenget. I skogsområdet opp mot høyfjellet foregår det hjortejakt på høsten.

Fylkesmannen viser til at fossen i Døldå har betydning for landskapets karakter og opplevelsesverdi, og påpeker at det derfor er viktig å ha fokus på landskapstilpasning under oppføringen av kraftverket. I følge fylkeskommunen er den største negative virkningen av tiltaket den landskapsmessige påvirkningen av at fossen i Døldå vil få sterkt redusert vannføring. Fylkeskommunen har vurdert tiltaket opp mot kriteriene i retningslinjene «Strategidokument for små vannkraftverk i Rogaland 2014-2020», og konkluderer med at Døldå ikke faller inn under kriteriene, men at det er et landskapselement av lokal verdi.

Det oppgis i søknaden at det har vært fokus på fossen i Døldå underveis i utredningsarbeidet, og at det er gjennomført en rekke vannmålinger med sikte på å få kartlagt fossens synlighet under ulike vannføringer. I følge søker viser resultatene at fossen er like synlig og omfangsrik ved 30 l/s som ved 200 l/s. Det oppgis at årsaken til dette trolig er at fossen går over glattskurte berg, og derfor er like godt synlig både med høy og lav vannføring.

NVE konstaterer at fossen i Døldå vil få mindre vannføring, og dermed bli redusert som landskapselement. Redusert vannføring vil føre til at fossen i Døldå blir mindre markert, og til tider ikke synlig, når det er lav vannføring. NVE mener at slipp av minstevannføring vil kunne ivareta noe av fossens karakter, men erkjenner at fossen vil miste mye av sin verdi. Vi ser likevel at siden inntaket

i Gjerdesåna er trukket noe opp og gir mer restvannføring der, kan det være aktuelt å samle all minstevannføring i Døldå. NVE konstaterer at laveste vannføring i vassdraget gjerne opptrer om sommeren. Vi mener derfor at dersom all minstevannføring slippes i Døldå på sommerhalvåret vil dette gi størst nytte samlet sett, herunder med hensyn til landskap da verdien av fossen i Døldå i større grad ivaretas.

NVE konstaterer at de tekniske inngrepene knyttet til utbygging av vannveien inkludert overføringen, anleggsvei og inntaksdammer vil medføre negative virkninger for landskapet. Nye planer for inntak og den første delen av rørgata gjør tiltaket langt mindre omfattende. Virkningene for landskapet vil være størst i anleggsfasen og i den første delen av driftsfasen. De visuelle virkningene vil reduseres ytterligere ved at rørgate og overføringsledning blir nedgravd og at tekniske installasjoner tilpasses landskapet. NVE vektlegger at naturlig revegetering vil minimere de negative virkningene for landskapet på sikt i tilstrekkelig grad.

Etter NVEs vurdering vil friluftsinnteresser bli begrenset berørt ved en eventuell utbygging. Videre vil ikke tiltaket medføre vesentlige virkninger for jakt i området, med et mulig unntak av virkninger i anleggsperioden.

Etter NVEs vurdering vil ikke Gjerdesåna kraftverk medføre betydelige negative virkninger for landskap og friluftsliv i området dersom det settes krav om minstevannføring og naturlig revegetering.

Kulturminner

I OEDs *Retningslinjer for små vannkraftverk* fremgår det at det generelt skal vises varsomhet ved inngrep i verdifulle kulturmiljø og områder med kulturminner. Det kan ikke utføres tiltak som kan skade fredete kulturminner uten tillatelse fra kulturminnemyndighetene. Det står også at inngrep som bryter med landskapets og kulturmiljøets egenart og verdi, og som kan influere negativt på stedsidentiteten bør unngås.

I følge søknaden er det ikke registrert automatisk fredete kulturminner i tiltaksområdet, og Rogaland fylkeskommune vurderer potensialet for funn vurderes som lavt.

Etter NVEs vurdering vil ikke tiltaket medføre virkninger for kulturminner. NVE mener på dette grunnlag at hensynet til kulturminner ikke er viktig for konsesjonsspørsmålet, og standardvilkår om kulturminner i en ev. konsesjon vil ivareta forholdet i tilstrekkelig grad.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Gjerdesåna tilhører et område som har kystklima, med milde vintre. Fra kote 300 og ned til Gjerdesdalsvatnet på kote 29 renner Døldå delvis som foss. Fossen er godt synlig fra fylkesvei 46. Fossen påvirker både vanntemperatur og isforhold i elva, og fraføring av vann vil derfor kunne påvirke vanntemperatur og isforhold. Elva Døldå er forholdsvis liten, med varierende vannføring, og sammen med milde vintre antar søker at ikke vanntemperatur, isforhold og lokalklima vil bli nevneverdig påvirket av tiltaket. NVE slutter seg til søkers vurdering om at kraftverket vil ha små virkninger for vanntemperatur, is og lokalklima.

Flom, ras og skred

Det fremgår av søknaden at vassdraget har dominerende vår- og vinterflommer. Siden kraftverket ikke vil ha reguleringsmagasin, vil det ikke bli noen demping av flomvannføringen. Gjerdesåna krysser fylkesvei 46 i tre rør, og området er, ifølge søker, ikke utsatt for ras. Større vannføring nedstrøms for

kraftstasjonen vil øke risikoen for erosjon ved utløpet fra kraftstasjonen, men søker presiserer at de vil ha kontroll på maksimal overført vannmengde og derfor kan gjøre tiltak for å minimere risikoen.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Grunnvann

Det fremgår av søknaden at Gjerdesåna og Døldå stort sett går i bratt terreng slik at grunnvannstanden i liten grad vil bli påvirket av vannet fra elvene. Det er heller ingen andre planlagte inngrep som vil medføre fare for vesentlige endringer av grunnvannsforholdene i området.

Konsekvenser av nettilknytningen

Kraftstasjonen vil ligge i nærheten av eksisterende 22 kV kraftledning og vil bli tilknyttet denne via en nedgravet 250 meter lang kabel i rørgatetraseen. Virkningene vurderes derfor å være ubetydelige.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Gjerdesåna kraftverk vil gi ca. 4 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som noe under gjennomsnittet for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Vindafjord kommune har innført eiendomsskatt, noe som medfører at kommunen vil motta inntil 0,7 % av liknet prosjektverdi hvert år. Videre vil Gjerdesåna kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Gjerdesåna kraftverk SUS har søkt om tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Gjerdesåna kraftverk i Vindafjord kommune i Rogaland fylke. Det er planlagt bygging av et elvekraftverk uten reguleringsmuligheter.

Kraftverket vil utnytte et nedbørfelt på 2,5 km² i et 325 meter høyt fall mellom hovedinntaket på kote 360 og kraftstasjonen på 35. Den planlagte utbyggingen vil videre bestå av en overføring av elva Døldå til Gjerdesåna. Overføringen er planlagt på kote 465, og det nedgravde overføringsrøret får en lengde på 600 meter, i retning sør-sørvest ned til hovedinntaket i Gjerdesåna. Det er planlagt installert effekt på 1,65 MW og årlig middelproduksjon er beregnet til om lag 4 GWh. Det er i søknaden foreslått å slippe en minstevannføring på totalt 10 l/s hele året, fordelt på 5,6 l/s i Gjerdesåna og 4,4 l/s i Døldå.

Produksjonen planlegges tilknyttet nettet gjennom en 250 meter lang 22 kV jordkabel som skal kobles til en eksisterende 22 kV kraftledning nær kraftstasjonen.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2013-15) har NVE klarert drøyt 2,0 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjekter vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er

gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulemperne ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulemperne til et akseptabelt nivå.

NVE vektlegger at en utbygging av kraftverket vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. Når det gjelder negative virkninger, legger NVE mest vekt på at fossen i Døldå vil få mindre vannføring, og dermed bli redusert som landskapselement. Redusert vannføring vil føre til at fossen i Døldå blir mindre markert, og til tider ikke synlig, når det er lav vannføring. NVE mener at slipp av minstevannføring vil kunne ivareta noe av fossens karakter. Under forutsetning av at avbøtende tiltak som minstevannføring slik at opplevelsesverdien knyttet til fossen blir ivaretatt til en viss grad, mener NVE at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningene for allmenne og private interesser er akseptable. Etter vårt syn er det viktigst å bidra til å opprettholde noe vann i Døldå. Vi mener derfor at dersom all minstevannføring slippes i Døldå i sommersesongen, da laveste vannføring som hovedregel opptrer, vil dette gi størst nytte samlet sett, og ulemperne ved en utbygging vil etter vårt syn være små.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Gjerdesåna kraftverk SUS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Gjerdesåna kraftverk med overføring av Døldå som omsøkt i endringssøknad av 29.11.2015. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Gjerdessa kraftverk SUS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 250 meter lang 22 kV jordkabel til eksisterende linjenett. Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket. Haugaland Kraft Nett AS er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggsconsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Haugaland Kraft Nett AS har som netteier og områdekonsesjonær kommentert den planlagte nettilknytningen og viser til at det er mulig å tilknytte kraftverket til eksisterende 22 kV-nett. Haugaland kraft understreker at ved tilknytning av ev. flere kraftverk på samme 22 kV-ledning, vil forholdene rundt nettkapasitet kunne endres. Tillatelsen er derfor gitt med en tidsbegrenset varighet på inntil 1 år fra uttalelsens dato.

NVE har ikke gjort en egen vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig nettkapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jmfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyten av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	198
Alminnelig lavvannføring	l/s	8,6
5-persentil sommer	l/s	8,6
5-persentil vinter	l/s	8,6
Maksimal slukeevne	m ³ /s	0,5
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	253
Minste driftsvannføring	l/s	5

Det er i søknaden foreslått å slippe en minstevannføring på totalt 10 l/s hele året, fordelt på 5,6 l/s i Gjerdesåna og 4,4 l/s i Døldå. 5-persentil sommer- og vintervannføring er i begge perioder beregnet til 8,6 l/s. Fylkesmannen i Rogaland anmoder NVE om å stille krav om minstevannføring i henhold til søknad. Etter vårt syn er det viktigst å bidra til å opprettholde noe vann i Døldå. Vi mener derfor at dersom all minstevannføring slippes i Døldå i sommersesongen vil dette gi størst nytte samlet sett.

Vannføringen i Døldå på nedsiden av inntaksdammen vil bli redusert som følge av kraftutbyggingen. Overføringen til Gjerdesåna vil ta det overskytende vannet uansett slukeevne og drift i kraftstasjonen, og vann som ikke nyttes i kraftverket vil således bare komme Gjerdesåna til gode. I perioder med mye nedbør vil det være et mindre bidrag fra restfeltet nedenfor inntaket. NVE antar, i likhet med søker, at fuktkrevende moser og annen fuktkrevende vegetasjon i Døldå, og oseaniske moser ved fossene i Døldå, vil gå vesentlig tilbake som følge av overføringen til Gjerdesåna. NVE konstaterer at ingen av de registrerte mosene er rødlistede, og at ingen viktige naturtyper vil bli påvirket som følge av dette.

Med hensyn til å avbøte negative virkninger for naturmiljø og landskap, har NVE fastsatt en minstevannføring i Døldå på 25 l/s i perioden 1.5 til 30.9. Samlet produksjon vil bli ca. 4 GWh/år.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Tønsberg og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for inntak og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet «Forholdet til energiloven».

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Overføring	Døldå overføres til Gjerdesåna med inntak på koste 465 og maks kapasitet på 250 l/s.
Inntak	Hovedinntak på kote 360 i det eksisterende elveløpet i Gjerdesåna. Inntaket skal plasseres i tråd med det som er oppgitt av søker i brevet om justert inntaksplassering, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan. Se kartvedlegg bak. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Vannvei vil bestå av nedgravd rørgate på hele strekningen, inkludert vannveien for overføringen fra Døldå til Gjerdesåna.
Kraftstasjon	Kraftstasjon vil bli plassert sørvest for Gjerdesåna på kote 35. Kraftstasjonen skal plasseres i tråd med det som er oppgitt i søknaden, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 0,5 m ³ /s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 0,005 m ³ /s.
Installert effekt	Søknaden oppgir 1,65 MW. Installert effekt kan justeres ved detaljplan og tilpasses kravene til største slukeevne og minste driftsvannføring.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir én stk. 1,35 MW peltonturbin. Antall turbiner og turbintype kan justeres ved detaljplan.

Vei	Midlertidige og permanente veier skal bygges i tråd med det som er oppgitt i søknaden, men kan justeres i forbindelse med detaljplan.
-----	---

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Vi minner om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Post 10: Registrering av minstevannføring m.v.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Andre merknader

NVE forutsetter at Gjerdesåna kraftverk SUS tar kontakt med Statens vegvesen for å få nødvendige tillatelser etter vegloven i forkant av en utbygging.

Vedlegg

Kart over tiltaket, merket «Gjerdesåna kraftverk» – konsesjonsgitt alternativ.

